

Jardueren Memoria 2025

Ekonomia
eta Enpresa
Fakultatea

Facultad
de Economía
y Empresa

enpresa
institutua
Instituto de Economía Aplicada a la Empresa

EHU
Euskal Herriko Unibertsitatea
Universidad del País Vasco

NAZIOARTEKO
BIKAIN TASUN
CAMPUSA
CAMPUS
DE EXCELENCIA
INTERNACIONAL

EDUKIA

1. AURKEZPENA	3
Nor gara?	4
Xedea	4
Ikuspegia	4
Balioak	4
Berezko Funtzioak	5
Taldeko Kideak	5
Institutura adskribatutako ikertzaileak	5
Administrazioko eta zerbitzuetako langileak	8
Zuzendaritza organoak eta egoitza instituzionala	9
Zuzendaritza organoak n	9
Egoitza instituzionala	9
Gure sare sozialak	9
Enpresa Institutua zenbakitan	10
2. IKERKETA	11
Management Letters / Cuadernos de Gestión	12
Kontratuak eta ikerketa proiektuak	13
Ikertaldeak	14
Argitalpenak	16
Indexatutako aldizkarietako argitalpenak (JCR edo Scopus)	16
Liburuetako argitalpenak/kapituluak	18
Kongresuetako Akta Liburuetan jasotako Ponentziak	18
Zuzendutako tesiak	19
Sariak	20
3. GRADUONDOKO PROGRAMAK	21
Berezko programak	22
Enpresen Zuzendaritza eta Kudeaketa Masterra (Executive MBA)	22
Marketin eta Salmentak Masterra	22
Finantza Merkatuak eta Banka Pribatua Masterra (FMBP)	23
Ekintzailtza eta Enpresen Zuzendaritzako Masterra (MBAe3)	25
Programak lankidetzan	26
Finantzak eta Finantza Zuzendaritza Master Ofiziala	26
Enpresa Zuzendaritza Berrikuntzaren eta Internazionalizazioaren Ikuspegitik Unibertsitate Masterra	26
Enpresa Zuzendaritza, Ezagutza eta Berrikuntza Doktoregoa (99/2011 EDk araututako doktorego programa)	26
4. EZAGUTZAREN TRUKEA ETA DIBULGAZIOA	28
Ikerketa arloko praktika komunitateak	29
Ikertzaile bisitariak	30

1 AURKEZPENA

1. AURKEZPENA

1. NOR GARA?

Enpresa Institutua–Enpresari Aplikatutako Ekonomiaren Institutua Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatearen berezko unibertsitate institutua da, ministro agindu bidez sortua, 1964ko azaroaren 12an. Zubiria Etxean du egoitza, Euskal Herriko Unibertsitatearen (UPV/EHU) Sarrikoko campusean, Bilbon.

Enpresa Institutuak unibertsitate-irakasle doktoreak biltzen ditu, enpresa zuzendaritzako ikasketei lotutako sailtakoak, Enpresaren Ekonomian eta horren inguruko arloetan egindako aurrerapen zientifikoak enpresa dinamikara hurbiltzeko, eta baita unibertsitate eta enpresa munduen arteko benetako hurbilketa ahalbidetzeko ere.

Ikerketa zientifiko eta teknikoaz arduratzen da funtsean; graduondoko eta ikasketa espezializatueta ikastaroen antolaketaz eta irakaskuntzaz, eta baita enpresa eta instituzioei Ekonomia Aplikatuaren arloko gaietan (Enpresen Antolakuntza, Kudeaketa eta Zuzendaritza; Finantza Ekonomia; Merkaturatzea eta Merkaturaren Ikerkuntza, etab.) aholkularitza tekniko eskaintzeaz ere.

XEDEA

Enpresei, administrazio publikoei, unibertsitate-komunitateari eta gizarte osoari lotutako ekonomiari eta enpresa-kudeaketari aplikatutako ezagutza zientifiko eta tekniko sortzeko, zabaltzeko eta transferitzeko ikerketa-institutua gara.

IKUSPEGIA

Ekonomia eta enpresa-mundura aplikatutako ezagutzaren ekarpenean erreferente izan nahi dugu. Enpresek, unibertsitateek eta gizarteak, oro har, enpresa-praktika ekonomikoaren eta ikerketa eta prestakuntza akademikoaren arteko lotura gisa ezagutu nahi ditugu. Ekonomiako eta enpresa-kudeaketako ezagutza transferitzeko eta ikertzeko interesa duten pertsonen arteko topagunea izan nahi dugu.

BALIOAK

Ingurunearekiko konpromisoa, erantzukizun soziala, ingurumenaren jasagarritasuna, gardentasuna, aniztasuna, berdintasuna, irisgarritasuna, zintotasuna, berrikuntza eta profesionaltasuna.

2. BEREZKO FUNTZIOAK

Enpresa Institutua-Enpresari Aplikaturiko Ekonomiaren Institutuaren berezko funtzioak hauek dira:

1. Ikerketa planak antolatu, garatu eta ebaluatzea.
2. Indarrean dagoen legediaren barnean, graduondoko unibertsitate ikasketa ofizialak eta berezko tituluak edo titulu espezializatuak eskuratzeko ikasketak antolatu eta garatzea.
3. Unibertsitateko kideen eta komunitate osoaren eguneratze zientifiko, tekniko, humanistiko, artistiko eta pedagogikoa bultzatzea.
4. Lan zientifiko, tekniko eta humanistikoak kontratatu eta gauzatzea pertsona fisikoekin edota erakunde publiko edo pribatuekin, indarrean dagoen legediaren barnean.
5. Elkarren artean edota beste ikastegi eta sail batzuekin lan egitea, bai UPV/EHUkoekin bai beste erakunde publiko edo pribatuetakoekin, hezkuntza eta ikerketa jarduerak aurrera eramateko.
6. Euskal Herriko Unibertsitateko gainerako organoekin batera lan egitea haien eginkizunen barruan.
7. Gure eskumenen esparruan indarrean dagoen legediak emandako edo Euskal Herriko Unibertsitateko Gobernu Kontseiluak aginduriko beste edozein ekintza.

3. TALDEKO KIDEAK

INSTITUTURA ADSKRIBATUTAKO IKERTZAILEAK

Rosa Mª Ahumada Carazo. rosamaria.ahumada@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Mikel Alayo Anasagasti. mikel.alayo@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia I. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Irakasle Agregatua. Esklusiboa.

Eneka Albizu Gallastegui. eneka.albizu@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Covadonga Aldamiz-echevarría González de Durana. covadonga.aldamiz@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Vanesa Apaolaza Ibañez. vanesa.apaolaza@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko Katedraduna. Esklusiboa.

Gloría Aparicio de Castro. gloria.aparicio@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Andrés Araujo de la Mata. andres.araujo@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.

Blanca Arosa de la Torre. blanca.rosa@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia I. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Irakasle Agregatua. Esklusiboa.

Gerardo Arregui Ayastuy. gerardo.arregui@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Irakasle Agregatua. Esklusiboa.

1. AURKEZPENA

Unai Arzubiaga Orueta. unai.arzubiaga@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia I. Doktorea. Irakasle Agregatua. Esklusiboa.

Jon Barrutia Güenaga. jon.barrutia@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.

José Mª Barrutia Legarreta. josemaria.barrutia@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.

Imanol Basterretxea Markaida. imanol.basterretxea@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Ana Beraza Garmendia. ana.beraza@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitate Eskolako titularra. Esklusiboa.

José Juan Beristain Oñaderra. josejuan.beristain@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Amaia Jone Betzuen Álvarez. amaiajone.betzuen@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Urakasle Agregatua. Esklusiboa.

Ana Blanco Mendialdua. ana.blancom@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Julen Castillo Apraiz. julen.castillo@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Irakasle Agregatua. Esklusiboa.

Jon Charterina Abando. jon.charterina@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Iñaki de la Peña Esteban. inaki.delapena@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia I. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Maria Soledad Esteban Galarza. marisol.esteban@ehu.eus. Saila: Politika Publikoak eta Historia Ekonomikoa. Doktorea. Unibertsitateko Katedraduna. Esklusiboa.

Carmen Etxebarria Miguel. carmen.etxebarria@ehu.eus. Saila: Ekonomia Aplikatua I. Ekonomia Aplikatua. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.

Mª Pilar Fernandez Ferrín. pilar.fernandezf@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle titularra. Esklusiboa.

Fco. Javier Forcada Sainz. javier.forcada@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Jose Domingo García Merino. josedomingo.garcia@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Ainhize Gilsanz López. ainhize.gilsanz@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.

Pedro Manuel Gómez Rodríguez. pedro.gomez@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Ana Mª González Flores. ana.gonzalezflores@ehu.eus. Saila: Ekonomia Aplikatua V. Ekonomia Aplikatua. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Patrick Hartmann. patrick.hartman@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko Katedraduna. Esklusiboa.

Goizalde Hernando Saratxaga. goizalde.hernando@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Bitarteko lan-kontratadun irakaslea. Esklusiboa.

- Jon Hoyos Iruarrizaga.** jon.hoyos@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.
- Txomin Iturralde Jainaga.** txomin.iturralde@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.
- Jon Landeta Rodríguez.** jon.landeta@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.
- Macarena Larrauri Estefanía.** mariamacarena.larrauri@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko Irakasle Agregatua. Esklusiboa.
- Aitziber Lertxundi Lertxundi.** aitziber.lertxundi@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko Irakasle Agregatua. Esklusiboa.
- Cristina López Caro.** cristinamaria.lopez@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.
- Amaia Maseda García.** amaia.maseda@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia I. Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Esklusiboa.
- Jesús Matey de Antonio.** jesus.matey@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Lucía Mediano Serrano.** lucia.mediano@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Alaitz Mendizabal Zubeldia.** alaitz.mendizabal@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Aitziber Olasolo Sogorb.** aitziber.olasolo@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.
- Julián Pando García.** julian.pando@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Miguel Ángel Peña Cerezo.** miguelangel.pena@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Miguel Ángel Pérez Martínez.** miguelangel.perez@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Iñaki Periañez Cañadillas.** inaki.perianez@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.
- Virginia Rincón Diez.** virginia.rincon@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.
- Estibaliz Rodríguez Núñez.** estibaliz.rodriquezn@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle atxikia. Esklusiboa.
- Vicente Ruíz Herrán.** vicente.ruiz@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.
- Maite Ruiz Roqueñi.** maite.ruiz@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko titularra.
- Lucía Sáez.** lucia.saez@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.
- María Saiz Santos.** maria.saiz@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Kontabilitatea eta Finantza Ekonomia. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.

1. AURKEZPENA

Leire San-José Ruiz de Aguirre. leire.sanjose@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Kontabilitatea eta Finantza Ekonomia. Doktorea. Unibertsitateko Katedraduna. Esklusiboa.

Nerea San Martin Albizuri. nerea.sanmartin@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Kontabilitatea eta Finantza Ekonomia. Doktorea. Irakasle agregatua. Esklusiboa.

Valeriano Sánchez Famoso. valeriano.sanchezfamoso@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia I. Doktorea. Unibertsitateko Irakasle Osoa.

Felipe Serrano Pérez. felipe.serrano@ehu.eus. Saila: Ekonomia Aplikatua V. Ekonomia Aplikatua. Doktorea. Unibertsitateko katedraduna. Unibertsitatea. Esklusiboa.

Unai Tamayo Orbegozo. unai.tamayo@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Eskolako irakasle titularra. Esklusiboa.

Susana Tejada Barrenetxea. susana.tejada@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta Merkatuen Ikerkuntza. Doktorea. Unibertsitateko irakasle lankide iraunkorra. Esklusiboa.

Sara Urionabarrenetxea Zarrandikoetxea. sara.urionabarrenetxea@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Kontabilitatea eta Finantza Ekonomia. Doktorea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.

Jesús Mª Valdaliso Gago. jesusm.valdaliso@ehu.eus. Departamentua: Politika Publikoak eta Historia Ekonomikoa. Doktorea. Unibertsitateko Katedraduna. Esklusiboa.

Belén Vallejo Alonso. belen.vallejo@ehu.eus. Saila: Finantza Ekonomia II. Doktorea. Finantza Ekonomia eta Kontabilitatea. Unibertsitateko irakasle agregatua. Esklusiboa.

Oihana Valmaseda Andia. oihana.valmaseda@ehu.eus. Departamentua: Finantza Ekonomia II. Doktorea. Merkaturatzea eta ikerketa Merkatuak. Unibertsitateko irakasle Agregatua. Esklusiboa.

Francisco Javier Villalba Merlo. javier.villalba@ehu.eus. Departamentua: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta merkatuen ikerketa. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

Oskar Villarreal Larrinaga. oskar.villarreal@ehu.eus. Departamentua: Finantza Ekonomia II. Kontabilitatea eta Finantza Ekonomia. Doktorea. Unibertsitateko irakasle Agregatua. Esklusiboa.

Pilar Zorrilla Calvo. pilar.zorrilla@ehu.eus. Departamentua: Finantza Ekonomia II. Merkaturatzea eta merkatuen ikerketa. Doktorea. Unibertsitateko titularra. Esklusiboa.

ADMINISTRAZIOKO ETA ZERBITZUETAKO LANGILEAK

Maria Cristina Aristegui.

E-mail: mariacristina.aristegui@ehu.eus.

Telefonoa: 94 601 37 08

4. ZUZENDARITZA ORGANOAK ETA EGOITZA INSTITUZIONALA

ZUZENDARITZA ORGANOAK

Zuzendaria: **Covadonga Aldamiz-echevarría González de Durana**

E-mail: covadonga.aldamiz@ehu.eus

Telefonoa: 94 601 38 66

Idazkari akademikoa: **Aitziber Lertxundi Lertxundi**

E-mail: aitziber.lertxundi@ehu.eus

Telefonoa: 943 01 51 85

EGOITZA INSTITUZIONALA

2006 urtetik Institutuaren egoitza Zubiria Etxeko (Zubiria kondearen jauregia zena) lehenengo solairuan dago, Sarrikoko campusean.

POSTA-HELBIDEA

Enpresari Aplikaturiko Ekonomiaren Institutua (UPV/EHU)

Zubiria Etxea. Agirre Lehendakaria, 83 48015 Bilbo - SPAIN

GURE SARE SOZIALAK

1. AURKEZPENA

5. ENPRESA INSTITUTUA ZENBAKITAN

IKERKUNTZA

Ikertzaile kop.	64
Zenbat sailletatik datozen	4
Zenbat ikertaldetan parte hatzen duten	10
Aurreko ikertaldearen aurrekontua	431.857 €
Argitaratutako aldizkariak: Management Letters/Cuadernos de Gestión	Scopus; ESCI; Sello FECYT
Garatutako proiektuak eta kontratuak	14
Garatutako proiektu eta kontratuen zenbateko ekonomikoa	492.100,43 €
Argitalpen kopurua	65
Enpresa Institutuko kideek zuzendutako tesiak	2

GRADUONDOKO PROGRAMAK

Enpresa Institutuak antolatutako berezko tituluak	4
Enpresa Institutuaren berezko tituluetakako ikasleak (guztira) (*):	133
Masterra: Enpresen Zuzendaritza eta Kudeaketa (Executive MBA)*	49
Masterra: Marketina eta Merkataritza Zuzendaritza*	57
Finantza Merkatuak eta Banka Pribatua Masterra (FMBP)*	57
Masterra: Ekintzailatza eta Enpresa Zuzendaritza (MBAe3)*	27
Lankidetzan aritutako master eta doktorego programak	3
Lankidetzako programetako ikasleak (guztira) (*):	98
Master Ofiziala: Finantzak eta Finantza Zuzendaritza	
Unibertsitateko masterra: Enpresa Zuzendaritza Berrikuntzaren eta Internazionalizazioaren ikuspegitik	38
Enpresa Zuzendaritza, Ezagutza eta Berrikuntza Doktoregoa	19
	41

EZAGUTZAREN TRUKEA ETA DIBULGAZIOA

Enpresekin izenpetutako hitzarmenak	28
Antolatutako hitzaldiak	26
Ikertzaile bisitariak	6
Prestakuntza eta ikerkuntza finantzatzeko banako dirulaguntzak	3

DATU EKONOMIKOAK

Kudeatutako aurrekontua	
Management Letters/Cuadernos de Gestión	9.346,59 €
Masterra: Enpresen Zuzendaritza eta Kudeaketa**	159.972,50 €
Masterra: Marketina eta Merkataritza Zuzendaritza**	178.317,79 €
Finantza Merkatuak eta Banka Pribatua Masterra (FMBP)**	118.634,76 €
Masterra: Ekintzailatza eta Enpresa Zuzendaritza (MBAe3)**	91.056,00 €
Enpresa Institutua (AZPko langileak, webgunea, prestakuntzarako dirulaguntzak eta bestelakoak)	4.529,87 €

(*): Lau hilabetez titulazio bereko bi promoziotako ikasleek bat egiten dutenez, ikasle kopurua bi promoziotakoen batura da.

(**): Zifra ekonomikoen bikoizketa saihesteko, lau hilabetez bi promozioek bat egin arren, datu hauetan graduondoko bakoitzeko azkenengo edizioa bildu da.

2 IKERKETA

2. IKERKETA

1. MANAGEMENT LETTERS / CUADERNOS DE GESTIÓN

Management Letters / Cuadernos de Gestión nazioarteko aldizkari akademikoa da eta Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatearen (UPV/EHU) Enpresa Institutuak editatzen du 1985az geroztik. Zorroztasun akademikoarekin egindako lanak argitaratu nahi izaten ditu, eta aldizkariaren xede diren ezagutza arloentzako ekarpen garrantzitsuak direnak.

2025ean zehar, 208 eskuizkribu jaso ziren guztira, eta 13 artikulua argitaratu ziren 25(1) eta 25(2) aleetan. Azken datuen arabera, batez besteko epea 10 egunekoa da "desk rejection" ukoetarako, 91 egunekoa parekoen ebaluazioaren ondoko ukoetarako, eta 174 egunekoa onarpenerako. Aldizkariaren ukoen tasa % 94koa da.

2025 erdialdean argitaratutako rankingetan, 2024ko metrikei dagokienez, hauteman da hobekuntza nabarmena egon dela aldizkariaren posizioan, eta oso balorazio positiboa jaso du; batez ere kontuan izanda aldizkariaren tamaina eta unibertsitate publiko baten ikerketa institutu batera lotuta dagoela, argitaletxe handiek babesten dituzten beste aldizkari batzuen aldean.

Lehenik eta behin, **SJR 2024** (Scimago Journal Rank) sailkapenari dagokionez, Scopus-ek emandako datuekin egiten da, eta hobekuntza hauteman da sailkatuta dagoen zortzi kategorietan. **Bigarren kuartila** azpimarratu behar da BUSINESS AND INTERNATIONAL MANAGEMENT (225/462) kategorian eta beste hiru kategoriatan, SJR metrikari lortutako balioari esker (0,42 puntu). Halaber, Management Letters/Cuadernos de Gestión sailkatu den zortzi kategorietatik hirutan posizio onena lortu duen Espainiako aldizkaria da.

Bigarrenik, **CiteScore** metrikatik abiatuta egindako Scopus rankingei dagokienez, emaitzak oso positiboak dira. Posizioa nabarmena da, **80 pertzentila** baitu ECONOMICS, ECONOMETRICS AND FINANCE (MISCELLANEOUS) kategorian, CiteScore 2024 metrikako 4,8 balioaren ondorioz; era berean, aurreko urtean baino handiagoa da (CiteScore 2023 = 3,0). CiteScore Tracker hilerok berritzen den metrika aurreratua da, eta, emaitza onak aurreikusten ditu 2025erako.

Amaitzeko, **Clarivate** rankingei dagokienez, emaitza onak behatu dira aldizkariaren inpaktuari eta posizioari dagokionez; eta bi kategoriatan dago sailkatuta: MANAGEMENT eta BUSINESS. JIF metrikari zein JCI berriari, aldizkaria hirugarren kuartilean sailkatzen da, posizio hauetan:

(1) JIF 2024: 2,1, Q3 (191/316 BUSINESS; 260/420 MANAGEMENT); (2) JCI 2024: 0,45; Q3 (197/317 BUSINESS; 271/407 MANAGEMENT).

Dialneti dagokionez, argitaratu zen azken bertsioa 2024koa izan zen, eta aldizkaria EKONOMIA arloko 141 espainiar aldizkarietatik zortzigarrena da.

Honako biltzar hauetan parte hartu du, aldizkari laguntzaile modalitatean: EBEN 2025 (maiatzak 21-23, Santiago de Compostela); 2nd International Conference on Resilience and Sustainable Regions (uztailak 2-4, Setúbal, Portugal); eta 9th International Academic and Professional Congress on Happiness (urriak 16-17, León). Era berean, bi biltzarretako Editoreen Saioan parte hartu du (9th International Academic and Professional Congress on Happiness eta XXXIX Congreso internacional anual, AEDEM).

2. KONTRATUAK ETA IKERKETA PROIEKTUAK

IGNACIO H. DE LARRAMENDI IKERKETARAKO LAGUNTZAK, ASEGURUA ETA GIZARTE AURREIKUSPENA ARLOA. MAPFRE FUNDAZIOA. 2025 deialdia. El Índice Actuarial de Riesgos Sociales: Mejoras y su efecto para el sector asegurador. Zenbatekoa: 12.300 €, IN: Maite Cubas (UPV/EHU), Ik.: **Joseba Iñaki De la Peña**, Eduardo Trigo Martínez.

Education for Technological Literacy and Inclusion ERASMUS+ Programme (2022-1-ES01-KA220-HED-000087144). Zenbatekoa: 64.230 €. IN: Beatriz Plaza. Ik.: **Marisol Esteban**, **María Saiz**; Noemí Peña, Patricia Abelairas, Ibon Aranburu. 2022/09/01-2025/08/31.

Evaluación de Competencias Directivas Económico-Financieras. 3025,00, IN: **Miguel Ángel Peña Cerezo**. Ik.: Jorge Tejedor Núñez, 2025/10/21-2026/01/15

Global Entrepreneurship Monitor Bizkaia/ Gipuzkoa (2025), Asociación de Investigación y Desarrollo del Emprendimiento (AIDE). Zenbatekoa: 10.700 €. IN: **Jon Hoyos**; Ik.: **María Saiz**, 2025/01/02-2025/12/31

Global Entrepreneurship Monitor CAPV (2025), Asociación de Investigación y Desarrollo del Emprendimiento (AIDE). Zenbatekoa: 11.500 €. IN: **Jon Hoyos**; Ik.: **María Saiz**, 2025/01/02-2025/12/31

ONKO-ON 2 misioa. Zenbatekoa: 70.000 €, IN: **Leire San Jose Ruiz de Aguirre**, Ik.: **Jose Domingo García Merino**, 2024/01/01-2025/12/31

EZAGUTZA SORTZEKO PROIEKTUAK 2021, ZIENTZIA ETA BERRIKUNTZA MINISTERIOA (PID2021-123686OB-I00), "Oportunidades en la transición hacia una economía baja en carbono que mitiga el cambio climático: Estimulando al consumo bajo en carbono a través de incentivos y nudges". Zenbatekoa: 104.665 € (zeharkako kostuak barne). 1. IN: **Patrick Hartmann**. 2. IN: **José María Barrutia Legarreta**. Ik.: **Carmen Etxebarria Miguel**, **Vanessa Apaolaza Ibáñez**, **Ainhize Gilsanz López**, **Cristina María López Caro**, Itziar Aguado Moralejo. 2022/09/01-2026/06/31.

EZAGUTZA SORTZEKO PROIEKTUAK 2021, ZIENTZIA ETA BERRIKUNTZA MINISTERIOA (PID2021-122846NB-I00), Path-dependence, resiliencia y evolución de antiguas regiones industriales: una explicación histórica multi-nivel y multi-agente. Zenbatekoa: 50.215 € (zeharkako kostuak barne). IN: **Jesús M. Valdaliso**. Ik.: **Oskar Villarreal Larrínaga**. Ik.: **Imanol Basterretxea**. 2022/09/01-2025/08/31.

EZAGUTZA SORTZEKO PROIEKTUAK 2021. ZIENTZIA ETA BERRIKUNTZA MINISTERIOA (PID2021-122575NB-I00), "Alfabetizaciones y Ocupación en la Era DIGital. (ALODIGI)". Zenbatekoa: 62.920 € (zeharkako kostuak barne). IN: Amado Alarcón Alarcón, eta Ana Beatriz Hernández Lara. Ik.: **Jose Domingo García Merino**. Ik.: **Sara Urionabarretxea Zabalandikoetxea**. 2022/09/01-2025/08/31.

2. IKERKETA

EZAGUTZA SORTZEKO PROIEKTUAK 2024. ZIENTZIA ETA BERRIKUNTZA MINISTERIOA (PID2024-158648OA-I00), Pymes familiares ante la transición verde y digital: gobernanza y mecanismos para maximizar su impacto. Zenbatekoa: 37.500 € (zeharkako kostuak barne). IN: **Unai Arzubiaga**; Ik.: **Amaia Maseda, Txomin Iturralde**; Ik.: **Imanol Basterretxea**. 2025/09/01-2028/08/31.

EZAGUTZA SORTZEKO PROIEKTUAK 2024. ZIENTZIA ETA BERRIKUNTZA MINISTERIOA (PID2024-158032OB-I00), Digitalización, políticas públicas de empleo inclusivas y discriminaciones algorítmicas. Zenbatekoa: 62.500 € (zeharkako kostuak barne). IN: Belén Cardona eta Luis Enrique Nores; Ik.: **Aitziber Lertxundi**, besteak beste., 2025/09/01 - 2028/08/31.

Valoración de Perfiles de Dirección Económico-Financiera. 2.545,43, IP: **Miguel Ángel Peña Cerezo**. INV: Jorge Tejedor Núñez, **Joseba Iñaki De la Peña**, 11/06/2024-30/06/2025

3. IKERTALDEAK

Conocimiento, organización e innovación. Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitateko ikertaldeei laguntzak emateko deialdia (II modalitatea) (GIU21/61). Zenbatekoa: 43.059 €. IN: Mikel Olazarán. Ik.: Cristina Lavía, Beatriz Otero, **Eneka Albizu, Oihana Valmaseda**, 2022-2025.

Eusko Jaurlaritzaren Ikertalde Finkatua-A (IT 1541-22), Grupo de Investigación en Ciencias Sociales y Jurídicas aplicadas a las Nuevas Tecnociencias (GI-CISJANT).(94.150€) IN: Pilar Nicolás. Ik.: Iñigo de Miguel, **Marisol Esteban**, Ibon Aranburu, Beatriz Plaza, Miren Josune Pérez Estrada. 2022ko urtarrila-2025eko abendua.

Eusko Jaurlaritzaren Ikertalde Finkatua-A (IT 1731-22). "Gobernanza y Marketing para la Sostenibilidad". 1. IN: **José María Barrutia**, . 2. IN: **Carmen Etxebarria**. Ik.: **Vanessa Apaolaza, Patrick Hartmann**, Itziar Aguado, **Ainhize Gilsanz, Cristina María López**, Aitor Marcos, M. Begoña Peña. (80.600€). 2022ko urtarrila – 2025eko abendua.

Eusko Jaurlaritzaren Ikertalde Finkatua-A (IT1641-22). Gobernanza, Emprendimiento y Sostenibilidad en la Empresa Familiar (GESEF). Erakunde finantzatzailea: Eusko Jaurlaritza. Iraupena: 2022/2025. (50.790€) IN: **Amaia Maseda** (beste ikertzaile batzuen artean: **Aparicio, G.; Arzubiaga, U.; Sanchez-Famoso, V.; Iturralde, T.; eta Zorrilla, P.**).

Eusko Jaurlaritzaren Ikertalde Finkatua-B (IT 1735-22). "Dirección de innovación, personas y organizaciones responsables". IN: **Pilar Fernández**. Ik.: **Jon Barrutia, Jon Landeta, Jon Charterina, Aitziber Lertxundi, Imanol Basterretxea**, Izaskun Larrieta, Lucía Sáez. (38.400€). 2022ko urtarrila-2025eko abendua.

Eusko Jaurkitzailearen Ikertalde Finkatua-B (IT1523-22). IN: **Jesús M. Valdaliso**. Ik.: **Iñaki Periañez, Oskar Villarreal**. (72.000€). 2022ko urtarrila-2025eko abendua.

ECISE UPV/EHU Ikertaldea (GIU21/025). Economía Circular, Innovación, Sostenibilidad y Emprendimiento. (16.530€). IN: **María Saiz**. IN kidea: **Julian Pando**. Ik.: **Covadonga Aldamiz-echevarría, Amaia Jone Betzuen Álvarez, Julen Castillo**, Lidia García, **Goizalde Hernando, Jon Hoyos, Estibaliz Rodríguez, Unai Tamayo**. 2022-2025.

ECRI UPV/EHU Ikertaldea (GIU22/003). Ethics in Finance & Social Value. (36.328,20€). IN: **Jose Domingo Garcia-Merino**. IN: **Leire San-Jose**. Ik.: **Sara Urionabarrenetxea, Nerea San Martin, Maite Ruiz-Roqueñi, Ana Beraza, Larraitz Lazkano, Yolanda Chica**. 2023-2026.

4. ARGITALPENAK

INDEXATUTAKO ALDIZKARIETAKO ARGITALPENAK (JCR EDO SCOPUS)

Adame Vicente, Z., **Saiz Santos, M. & Esteban Galarza, M.** (2025). Towards an ethics in intelligent algorithms for female entrepreneurship: a systematic review of the propagation of social biases to digital media. *Ramon Llull Journal of Applied Ethics* 16, 125-164.

Alabort, E., **Valdaliso, J.M.** (2025). Agencias de desarrollo regional y políticas científico-tecnológicas y de innovación: SPRI en el País Vasco (1981-2019), *Investigaciones de Historia Económica*, 21, 107-135, <https://recyt.fecyt.es/index.php/IHE/issue/view/4743>

Apaolaza, V., Hartmann, P., & Paredes, M. R. (2025). Meat alternative adoption: How climate change concern drives perceived sustainability, naturalness, and taste. *Food Quality and Preference*, 123, 105315. <https://doi.org/10.1016/j.foodqual.2024.105315>

Apaolaza, V., Hartmann, P., Rincón, V., & Paredes, M. R. (2025). Climate action through a feminist lens: The role of gender inequality awareness, nature empathy, and climate change concern. *Journal of Business Ethics*. Advance online publication.

Aparicio, G. & Zorrilla, P. (2025). Navigating the paradox of business improvement districts in Spain: Challenges and opportunities. *Journal of Urban Regeneration and Renewal*, Vol. 18 (4), pp. 378-389. DOI: <https://doi.org/10.69554/TTZK6793>

Arzubiaga, U., Maseda, A., & Iturralde, T (2025). Unpacking the role of entrepreneurial orientation in the digital transformation of family SMEs: The importance of leadership structure and generational involvement. *Technological Forecasting & Social Change*, 219, 124248.

Barrutia, J. M., & Echebarria, C. (2025). Scrutinizing governments' collaborative learning: Partner selection strategies and knowledge dimensions' development. *Public Management Review*, 27(1), 135-162. <https://doi.org/10.1080/14719037.2023.2231962>

Basterretxea, I., Castillo-Apraiz, J., & Bretos, I. (2025). Tailored transfer and hybridization of collaborative HRM practices in a Mondragon multinational cooperative. *The International Journal of Human Resource Management*, 61(12) 2218-2248. <https://doi.org/10.1080/09585192.2024.2449077>.

Castillo-Apraiz, J., Gómez-Martínez, R., Palma-Ruiz, J.M. (2025). Football clubs' social awareness as a leading strategy for performance: A fan token-based panel data analysis. *Management Letters / Cuadernos de Gestión*, 25 (1), 37-54. <https://doi.org/10.5295/cdg.242230jp>

Castro-González, S., Bande, B., & **Fernández-Ferrín, P.** (2025). "I love your brand! I engage with you, and I do online brand-related activities (COBRAs)": the role of brand value. *European Journal of Management and Business Economics*, 34(3), 359-383.

Castro-González, S., **Fernández-Ferrín, P.**, Bande, B., & Losada, F. (2025). Building food consumer loyalty through economic corporate social responsibility: the moderating effects of environmental and social dimensions. *Journal of Environmental Planning and Management*, 68(6), 1312-1336.

Chica Páez, Y. & Ruiz-Roqueñi, M. (2025): "Fostering Worker Participation in Companies: Insights from a Multi-Stakeholder Study in the Basque Autonomous Community", CIRIEC-España, *Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa*, 115, DOI: <https://doi.org/10.7203/CIRIEC-E.115.30993>

Cubas-Díaz, M., **De la Peña Esteban, J. I.**, & Trigo Martínez, E. (2025). El índice actuarial de riesgos sociales: diseño y aplicación a países de la Unión Europea. *Anales Del Instituto De Actuarios Españoles*, (31), 57-89. https://doi.org/10.26360/2025_04

- D'Souza, C., **Apaolaza Ibáñez, V. A., & Hartmann, P.** (2025). Interplay of multiple labels and willingness to pay. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 53(1), 1–15. <https://doi.org/10.1108/IJRDM-02-2024-0056>
- D'Souza, C., **Apaolaza, V., Hartmann, P., & Niininen, O.** (2025). Beyond the plate: Social representation and future thinking in 3D food choices. *Future Foods*, 12, 100713.
- Echebarria, C.,** Aguado, I. & **Barrutia, J. M.** (2025). Analyzing spatial vulnerability in cities by combining the analytic hierarchy process and geographic information systems: the case of Vitoria-Gasteiz, Spain. *Journal of Urban Affairs*, 47(4), 1463–1489. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07352166.2023.2226875>
- Echebarria, C.,** & Gómez de Salazar, I. (2025). Bibliometric and literature review of research on nature-based solutions and climate change: Implications for policy and practice. *Ambio*. <https://doi.org/10.1007/s13280-025-02273-y>
- Etxabe, I., **Valdaliso, J.M.** (2025). Social network analysis: not merely a visualisation tool? Insights from the study of business networks and groups in Biscay, 1879-1913. *Revista de Historia Industrial*, XXXIV, 93, 69-98, <https://revistes.ub.edu/index.php/HistorialIndustrial/article/view/43554/41315>
- García-Merino, J. D., San-Jose, L., & San-Martin, N.** (2025). Determinants in adopting cashless payments in Europe: a multilevel analysis. *Financial Innovation*, 11(1), 76.
- García-Merino, J. D., Urionabarrenetxea, S., & San-Jose, L.** (2025). The economic and social dilemma of zombie companies worldwide: institutional context and poverty impact analysis. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*. DOI 10.1108/SAMPJ-05-2024-0461
- Hartmann, P., Apaolaza, V., & Paredes, M. R.** (2025). Intention to adopt meat alternatives: Why gender-trait self-concept matters. *Future Foods*, 11, 100649. <https://doi.org/10.1016/j.fufo.2025.100649>
- Hartmann, P., Apaolaza, V., Eletxigerra, A., Barrutia, J. M., & Echebarria, C.** (2025). Beyond climate change concern: Why air pollution health concern and health orientation matter in battery electric vehicle adoption. *Business Strategy and the Environment*, 34(7), 8020–8033. <https://doi.org/10.1002/bse.70003>
- Hartmann, P., Apaolaza, V., Paredes, M. R., & D'Souza, C.** (2025). How greenfluencers boost climate action: Why inspirational green leadership matters. *International Journal of Consumer Studies*, 49(3), e70050. <https://doi.org/10.1111/ijcs.70050>
- Hartmann, P., Apaolaza, V., Paredes, M. R., & D'Souza, C.** (2025). Virtual nature experiences on Instagram: How greenfluencers' nature posts drive climate action. *International Journal of Advertising*, 44(4), 620–650. <https://doi.org/10.1080/02650487.2024.2447218>
- Marcos, A., **Hartmann, P.,** Bessette, D. L., & Árvai, J. (2025). Partisan winds: Group-level polarization and issue-framing propel attitudes about local wind farms. *Energy Research & Social Science*, 119, 103848. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2024.103848>
- Marcos, A., Kazmi, S., & **Hartmann, P.** (2025). Disruptive climate protests against companies: Analyzing customer perceptions in an experimental setting. *Business Strategy and the Environment*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1002/bse.70195>
- Martín-Díez, R., **Saiz-Santos, M.** & Torralba, N. (2025). Circular Economy and Environmental Performance: Strategies and Challenges for SMEs in Basque Machinery and Equipment Industry. *RIMCIS – International and Multidisciplinary Journal of Social Sciences*, 14(2), 134–157.

2. IKERKETA

- Martín-Díez, R., **Saiz-Santos, M. & Araujo, A.** (2025). Industrial circular entrepreneurship: supporting sustainability in the machine tool industry of the Basque Country, Spain. *Management Research: The Journal of the Iberoamerican Academy of Management*, 23(4), 405–425.
- Navor Galeana, N. P., Calderón Martínez, M. G., **Saiz-Santos, M.** & Hernández Zamora, E. (2025). Innovación en salud pública: indicadores clave para la producción y transferencia de conocimiento. *Recherches en Sciences de Gestion*, 166(2), 295–313.
- Plaza, M.B., **Esteban, M.** & Aranburu, I. (2025). La arquitectura icónica como catalizador del turismo del vino: La Bodega Marqués de Riscal y su conexión semiótica con el Museo Guggenheim de Bilbao. *Ekonomiaz: Revista vasca de economía*, 107, 76-91.
- Retolaza, J. L., & **San-José, L.** (2025). Análisis del Impacto Social en la Economía Social y la futura agenda de investigación. *CIRIEC-España, revista de economía pública, social y cooperativa*, (114), 255-286.
- Retolaza, J.L., & **San-Jose, L.** (2025). La Contabilidad (Social) Analítica de Género como oportunidad para la Economía Social. *CIRIEC-Journal of Public, Social & Cooperative Economy/España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa*, (113).
- San-Jose, L.**, & Retolaza, J. L. (2025). Spain: Reports from Europe, Global Survey of Business Ethics 2022–2024. *Business and Professional Ethics Journal*.<https://doi.org/10.5840/bpej2025723170>
- Santos-Larrazabal, J., **Basterretxea, I.**, & Fernández-Sainz, A. (2025). Intercooperation and open innovation: Unleashing cooperative firms' innovation potential. *Annals of Public and Cooperative Economics*, 1–21. <https://doi.org/10.1111/apce.70030>
- Torres-Pruñonosa, J., Pérez-González, B., **San-Jose, L.**, & Clemente-Almendros, J. A. (2025). Stakeholders versus shareholders in governance match: "Jensen is Offside!" playing total football by adding social dimension to the win/profit paradigm. *International Journal of Organizational Analysis*. <https://doi.org/10.1108/IJOA-01-2025-5172>
- Urionabarrenetxea, S., San-Jose, L., & García-Merino, J. D.** (2025). Master's degrees at Spanish public universities: An explanatory efficiency model. *Journal of Management and Business Education*, 8(3), 462-481. <https://doi.org/10.35564/jmbe.2025.0025>
- Valdaliso, J.M.**, Andrés, C. (2025). Science and technology parks as evolving policy instruments: challenges when embracing the innovation district model, *European Planning Studies*, 33, 4, <https://doi.org/10.1080/09654313.2025.2490119>
- Valdaliso, J.M.**, Suárez, P., Mayor, M., Magro, E. (2025). Lock-in, resilience and path development in old industrial regions: an agency-based explanation, *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, https://academic.oup.com/cjres/advance-article-abstract/doi/10.1093/cjres/rsaf043/8320565?utm_source=advanceaccess&utm_campaign=cjres&utm_medium=email
- Vicente-Adame, Z., **Saiz-Santos, M. & Esteban-Galarza, M.** (2025). Towards an ethics in intelligent algorithms for female entrepreneurship: a systematic review of the propagation of social biases to digital media. *Ramon Llull Journal of Applied Ethics*, (16), 125–164.
- Walter Leal Filho, Laís Viera Trevisan, João Henrique Paulino Pires Eustachio; Thais Dibbern; **Castillo Apraiz, J.** ; Izabela Rampasso; Rosley Anholon; Beatrice Gornati; Manfredi Morello; Wim Lambrechts. Sustainable Supply Chain Management and the UN Sustainable Development Goals: Exploring Synergies towards Sustainable Development. *The TQM Journal* (2025), Vol. 37, No.1, 18-41. <https://doi.org/10.1108/TQM-04-2023-0114>

BESTELAKO ARGITALPENAK ALDIZKARIETAN

Mendizabal Zubeldia, A., Zubia Zubiaurre, M., Olasolo Sogorb, A., Blanco Mendialdua, A., Altuzarra Artola, A. (2025). Jasangarritasunak eraginik ba al du enpresa txiki eta ertainen (ETE) banku-finantzaketa lortzeko bidean?. UZTARO, (133), 5-19. <https://doi.org/10.26876/uztaro.5122>.

Preciado-Ortiz, C. L., Gilsanz-López, A., & **Castillo-Apraiz, J.** (2025). Del cajero al algoritmo: Experiencia de marca en aplicaciones bancarias en México. *Economicus Journal of Business and Economics Insights*, 2(2), 31–45. <https://doi.org/10.54167/ejbei.v2i2.1959>

San Jose, L., & Retolaza, J.L. (2025). Doble materialidad y contabilidad social: de la información a la gobernanza estratégica. *AECA: Revista de la Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas*, (151), 76-78.

San-Jose, L., García-Merino, J. D., & Urionabarrenetxea, S. (2025). Zombie Firms and Economic Competitiveness: Structural Drivers of Their Proliferation. In *Academy of Management Proceedings* (Vol. 2025, No. 1, p. 18936). Valhalla, NY 10595: Academy of Management.

LIBURUETAKO ARGITALPENAK/KAPITULUAK

Beraza, A., Lazkano, L., Ruiz, M. (2025). Análisis del impacto social de la universidad. Un modelo para su escalabilidad: Dialogando con los stakeholders. En: San-José, L., Retolaza, J.L. (eds) *Análisis del impacto social de la universidad. Un modelo basado en la contabilidad social*. Esic Editorial, Madrid.

Echanove, A., Retolaza, J. L., & **San-Jose, L.** (2025). El modelo SVS (Stakeholder Value Strategizer): Integrar el valor social en la estrategia. Profit Editorial.

García-Merino, J.D., & Amiano Bonachea, I. (2025). Contabilizando el valor de mercado. En: San-José, L., Retolaza, J.L. (eds) *Análisis del impacto social de la universidad. Un modelo basado en la contabilidad social*. Esic Editorial, Madrid.

Otero-Gutiérrez, B., & **Valmaseda-Andia, O.** (2025). La corporación TECNALIA: Captación vs. Transferencia de conocimiento en los centros tecnológicos, en Fernández Esquinas, M., Espinosa Soriano, P., y Pedraza Rodríguez, J. A. (eds.) *El poder de las instituciones. La calidad institucional en el sistema de I+D y educación superior* (pp. 585-620). Editorial Marcial Pons, Madrid

Saiz-Santos, M., González-Pernía, J. L.; **Hoyos-Iruarrizaga, J.,** Basáñez-Zulueta, A.; Chistov, V.; González-Eguía, N.; Martín-Diez, R.; Peña-Legazkue, I.; Urbano-Pulido, D.; Vicente-Adame, Z.; y Zabala-Zarauz, A (2025). *Global Entrepreneurship Monitor. Comunidad Autónoma del País Vasco. Informe ejecutivo 2024-2025*. Bilbao, España: Euskal Ekintzaitzaren Behatokia-Observatorio Vasco del Emprendimiento, EEB-OVE.

San-Jose, L. & Retolaza, J. L. (Eds.) (2025). *ANÁLISIS DEL IMPACTO SOCIAL DE LA UNIVERSIDAD*. ESIC.

San-Martín, N., & Araujo, A. (2025). Transferencia de conocimiento y comunicación de la Universidad a la sociedad. En: San-José, L., Retolaza, J.L. (eds) *Análisis del impacto social de la universidad. Un modelo basado en la contabilidad social*. Esic Editorial, Madrid.

Valmaseda-Andia, O., & Otero-Gutiérrez, B. (2025). Los Centros de Investigación Cooperativa del País Vasco (CIC) y el caso de CIC BioGUNE: La “tensión esencial” en la producción de conocimiento», en Fernández Esquinas, M., Espinosa Soriano, P., y Pedraza Rodríguez, J. A. (eds.) *El poder de las instituciones. La calidad institucional en el sistema de I+D y educación superior*. Editorial Marcial Pons, Madrid.

2. IKERKETA

KONGRESUETAKO AKTA LIBURUETAN JASOTAKO PONENTZIAK

Aldamiz-echevarría, C. y Pando, J. (2025). Brecha Digital y Vulnerabilidad de la Cuarta Edad: Perspectiva desde un servicio de ayuda digital, en XXXIX AEDEM International Annual Meeting, Santander. (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

Antelo, J., **Zorrilla, P. y Aparicio, G.** (2025). Tecnología e IA como motores de innovación en tiendas físicas de moda: percepción de la clientela, en XXXII AEDEM International Conference, Palermo (Italia) (Septiembre). Proceedings.

Apaolaza, V., Eletxigerra, A., Hartmann, P. (2025). ¿Comer por el planeta o por principios? Interacciones entre compromiso climático y orientación política en el consumo de sucedáneos de carne, 36th International Marketing Conference of the Spanish Association of Marketing Murcia (Septiembre). Proceedings.

Apaolaza, V., Eletxigerra, A., Hartmann, P. (2025). "Preocupación por el cambio climático y adopción de sustitutos de la carne: cómo la orientación política afecta el procesamiento heurístico de la sostenibilidad, la naturalidad y el sabor", XXXIX AEDEM International Annual Meeting Santander (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

Apaolaza, V., Eletxigerra, A., Hartmann, P., Paredes, M. R. (2025). Climate change concern and meat substitutes uptake: How political orientation affects heuristic processing of sustainability, naturalness, and taste, 23rd International Conference on Research in Advertising (ICORIA 2025) Rotterdam (Junio). Proceedings.

Aparicio, G. y Zorrilla, P. (2025). El desafío de los Business Improvement Districts en España, en XXXIX AEDEM International Annual Meeting, Santander. (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

García-Merino, J.D., Hoyos, J. e Izagirre, J. (2025). Inversión en I+D y valor bursátil de las empresas líderes en innovación: un análisis multinivel Europa y USA, en XXXIX AEDEM International Annual Meeting, Santander. (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

Izagirre, J. y **Hoyos, J.** (2025). Radiografía del emprendimiento cooperativo en la CAPV: tendencias y diferencias con otros modelos, en XXXIX AEDEM International Annual Meeting, Santander. (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

Ochoa, A., **Castillo Apraiz, J.** (2025). Tooling the future in the metalworking industry: intrapreneurial growth at Mespru, International Conference on Entrepreneurial Motivation V ICEM 25 Valencia (October). Proceedings. ISBN: 978-84-09-78329-8

Parkhurst, M. y **Villarreal, O.** (2025). El Ajedrez como herramienta y modelo de analogías en la internacionalización empresarial, en XXXIX AEDEM International Annual Meeting, Santander. (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

Parkhurst, M. y **Villarreal, O.** (2025). Aplicación del Modelo MIPAE en la Internacionalización de Velatía: Un Estudio de Caso Ajedrecístico-Estratégico, en XXXII AEDEM International Conference, Palermo (Italia) (Septiembre). Proceedings.

San-Martín, N., Valmaseda, O., & Sáez, L. (2025). El uso de la inteligencia artificial en el proceso de enseñanza y aprendizaje de la asignatura dirección estratégica: política de empresa, en XXXIX AEDEM International Annual Meeting, Santander. (Universidad de Cantabria) (Junio). Proceedings.

Zarauz, L. **Castillo Apraiz, J.** (2025). Moving Sustainability Forward: Strategic Roadmap for Agaleus, International Conference on Entrepreneurial Motivation V ICEM 25 Valencia (October). Proceedings. ISBN: 978-84-09-78329-8

5. ZUZENDUTAKO TESIAK

FACTORES EXPLICATIVOS DE LA ACEPTACIÓN DE LOS HOTELES ATENDIDOS POR ROBOTS.

Doktoregaia: Leire Zubizarreta Barrenetxea

Zuzendaria: **José María Barrutia Legarreta**

2025eko uztaila

ECONOMÍA CIRCULAR EN LA INDUSTRIA: UN ENFOQUE EMPRENDEDOR

Doktoregaia: Martín Díez, Rebeca.

Zuzendariak: **Araujo de la Mata, A. & Saiz Santos, M.**

2025eko otsaila

6. SARIAK

Stakeholder-entzako etika finantzetan eta balio soziala: kontabilitate sozial monetizatua
Leire San-Jose

Premio Ekonomistak Saria 2025

Global Entrepreneurship Monitor Global Launch biltzarra antolatzea (Bilbo, 2025)

María Saiz

GEM Board 2025 sariak. 2025eko otsaila.

Espainiako Ekintzailtza Behatokiaren 2025eko sariak. 2025eko ekaina

Contech Startup Forum - Primer premio

María Saiz. Photokrete

Rebuild 2025 ([Contech Startup Forum](#)), eraikuntza industrializatuaren arloko erreferentziatzko azoka.

Ekintzailtza berritzaileko Top 101 Spain Up Nation saria

María Saiz. Photokrete

ENISA. Industria eta Turismo Ministerioa

3 GRADUONDOKO PROGRAMAK

3. BEREZKO PROGRAMAK

1. BEREZKO PROGRAMAK

ENPRESEN ZUZENDARITZA ETA KUDEAKETA MASTERRA (EXECUTIVE MBA)

1988-1989 ikasturte akademikotik ematen da Ekonomia eta Enpresa Fakultatean, eta espezialitate horretan estatuko master garrantzitsuenetako bat da.

Ematen hasi zenetik, Euskadiko enpresetan zuzendaritza erantzukizunak dituzten 1.350 profesionalak baino gehiagok ikasi dute bertan, beren proiektzioa eta jarduna hobetzeko. UPV/EHUren Enpresa Institutuak-Enpresari Aplikaturiko Ekonomiaren Institutuak antolatzen du eta Bizkaiko Foru Aldundiko Ekonomia Sustatzeko Sailak eta Emilio Soldevilla Fundazioak (FESIDE) finantzatzen dute. 2025ean zehar, 37. edizioan 21 ikasle egon dira, eta, horrela, 38. edizioa hasi da, azken hiruhilekoan, eta guztira 28 profesional egon dira.

MBaren esparruan jarduera desberdinak egiten dira, besteak beste "Enpresarekiko topaketak". Bertan, ospe handiko eta enpresa edo gizarte eragin nabarmeneko hizlariak parte hartzen dute, hala nola Andrés Sendagorta (SENEReko presidentea), Josu Ugarte (Schneider Electriceko presidentea), Delio Díaz (Ilunion Retaileko zuzendari Nagusia) eta Rogelio Pozo (AZTIko zuzendaria), besteak beste. Enpresei egindako bisiten artean, SIDENORen instalazioetara edo Vitoria-Gasteizko Mercedes Benz-eko instalazioetara eginiko bisitak nabarmentzen ditugu.

Masterrak graduatuen elkarte bat ere badu, 500 profesionalen baino gehiagoren arteko networkinga ahalbidetzen duena. Halaber, lan-poltsa bat, konferentziak eta ikastaro espezializatuak ere eskaintzen ditu.

MARKETIN ETA SALMENTAR MASTERRA

Ekonomia eta Enpresa Fakultatean (Sarriko) ematen da master hori 1989-1990 ikasturteaz geroztik eta etengabeko hobekuntzarako eta berrikuntzarako gaitasun handia erakutsi du, marketinaren eta salmentaren jardueran erasan sakona izan duten aldaketa eta teknologia guztietara etengabe egokituz (AA, datuen analitika edo Big Data, besteak beste).

Horri esker, hiru hamarkada baino gehiago hauetan Estatuko unibertsitate guztietako graduondoko finkatuena bihurtu da bere espezialitatean. UPV/EHUren Enpresa Institutuak antolatzen du eta Bizkaiko Foru Aldundiko Ekonomia Sustatzeko Sailak eta Emilio Soldevilla Fundazioak (FESIDE) finantzatzen dute. 15 hilabeteko iraupena du (urte bateko urritik hurrengo urteko abendura).

2025ean 36. edizioko lau hiruhilekoetako hiru eman ziren (2024/2025 ikasturtea) eta 37. edizioko lehenengo hiruhilekoan (2025/2026 ikasturtea) guztira 57 ikasle bertaratu ziren. Irakaskuntza presentziala izan zen.

Egindako jardueren artean, prestigio handiko eta enpresaren eta gizartearen arloan eragin handia duten hizlariak eta enpresei egindako bisitez gain, praktika hitzarmenak sinatu dira komunikazio enpresekin, enpresa industrialekin, elikadura enpresekin eta gobernuz kanpoko erakundeekin, besteak beste.

3. BEREZKO PROGRAMAK

FINANTZA MERKATUAK ETA BANKA PRIVATUA MASTERRA (FMBP)

Euskal Herriko Unibertsitateko (UPV/EHU) Finantza Merkatuak eta Banka Pribatua Masterra Enpresa Institutua-Enpresari Aplikaturiko Ekonomiaren Institutuak antolatzen du eta Bizkaiko Foru Aldundiko (DFB/BFA) Ekonomia Sustatzeko Sailak babesten du. Masterrak prestakuntza integrala eskaintzen du finantza merkatuetan, aktiboen kudeaketan, banka pribatuan eta finantza aholkularitzan; eta Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalak (CNMV) aholkularitza jarduera garatzeko gaikuntza aitortzen dio. Halaber, lankidetzeta hitzarmenak ere baditu BME Institutuarekin (Bolsas y Mercados Españoles), Ekonomistak-Ekonomisten Euskal Elkargoarekin eta Bizkaiko Industria Ingeniarien Elkargo Ofizialarekin.

Masterraren helburua da sektoreko profesionalak prestatzea, dinamikoak izan daitezen eta analisirako gaitasuna eta ezagutza teoriko eta praktikoa eskuratzeko, horien bidez gero eta exigenteagoa den finantza sektorerara bideratu eta egokitzeko beharrezkoak diren gaitasunak eta ahalmenak lor ditzaten. Horretarako, programa handinahia garatzen da, eta maila goreneko prestakuntza eskaintzen du arlo hauetan guztietan: datuen analisia eta arriskuen modelizazioa, merkatuak eta produktu deribatuak, zorroren kudeaketa, inbertsio alternatiboak, finantza aholkularitza eta inbertsio sozialki arduratsua (ESG); eta, hori guztia finantza sektorearen erronkak eta joerak aintzat hartuta.

Irakasle taldea aktibo dauden maila goreneko aditu eta profesionalek osatzen dute (akademikoak, SICAVetako kudeatzaileak, arrisku departamentuetako arduradunak, inbertsio funtsen kudeatzaileak eta banakako profesionalak, besteak beste).

Finantza Merkatuak eta Banka Pribatua Masterrak (60 kreditu) moduluka planteatzen da eta unibertsitate espezialistaren bi tituluk osatzen dute, modu berezian ikasi ahal direnak:

- Ondarearen Gestioa eta Banka Pribatua Unibertsitateko Espezialista (30 kreditu)
- Finantza Merkatuak eta Aktiboen Kudeaketa Unibertsitateko Espezialista (30 kreditu)

Euskal Herriko Unibertsitatearen (UPV/EHU) Ondarearen Gestioa eta Banka Pribatua Unibertsitateko espezialista tituluak prestakuntza eskaintzen du honako arlo hauetan; banka pribatuari zuzendutako finantza aktiboak eta merkatuak, ondarearen kudeaketa eta finantza aholkularitza. Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalak (CNMV) aitortu egiten du aholkularitza jarduera garatzeko zentro gaitu gisa, MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive) Europako erregulazioaren exigentziekin bat etorritik. Erregulazio horrek ezartzen du finantza aholkularitza ematen duten langileek CNMVk aitortutako titulazioa izan behar dutela beren jarduerara garatzeko.

Euskal Herriko Unibertsitateko (UPV/EHU) Finantza Merkatuak eta Aktiboen Kudeaketa Unibertsitateko espezialista tituluak, Enpresa Institutua-Enpresari Aplikaturiko Ekonomiaren Institutuak proposatutakoak, ezagutza sakon eta zabalak eskaintzen ditu finantza merkatuen arloan, espezializazio maila altuarekin, arriskuen eta finantza aktiboen kudeaketara bideratuta. Horretarako, programa handinahia garatzen da, eta maila goreneko prestakuntza eskaintzen du arlo hauetan guztietan: datuen analisia eta arriskuen modelizazioa; merkatuak eta produktu deribatuak; zorroen kudeaketa; inbertsio alternatiboak; finantza aholkularitza eta inbertsio sozialki arduratsua (ESG); eta, hori guztia finantza sektorearen erronkak eta joerak aintzat hartuta.

Masterreko jardueren artean, konferentziaz gain, praktiken programa zabala ere eskaintzen da. Horien bidez, ikasleek ikasgelako ikaskuntza uzartu dezakete edukiak egunerokoan aplikatzearekin. Graduondokoak praktiketako hitzarmenak ditu sinatuta honako hauekin, besteak beste: Caja Rural de Navarra; Bankinter; Norwealth; Renta4 Banco; Kutxabank Gestión; Laboral Kutxa; Banca March, Aderta; Banco Santander; BBVA; Deloitte; Valor Óptimo; Caixa Geral; Kantox; eta Banco Sabadell.

17 urteko gure esperientziaren arabera, egresatuen % 95ek lan egiten du finantzen sektorean, eta egresatu ugari aukera profesional berriak aurkitu dituzte sektorearen barruan. 2008tik, kontaktuen eta alumni sare zabala sortu da, 400 profesionaletik gora dauzkana. Horri esker, masterra amaitu ondoren, lan-poltsan sartzen dira egresatuak, eta elkarreraginerako aukera dute jardunaldi eta mintegietan.

2025ean, XVII. eta XVIII. edizioak eman dira (2021-2022 eta 2022-2023 ikasturteak) Ondarearen Gestioa eta Banka Pribatua (OGBP) Unibertsitateko Espezialistaren arloan, bai eta Finantza Merkatuak eta Banka Pribatua Masterraren eta Finantza Merkatuak eta Aktiboen Kudeaketa espezialistaren III. eta IV. Edizioak egin dira. Guztira 57 ikasle bertaratu dira.

3. BEREZKO PROGRAMAK

EKINTZAILAZA ETA ENPRESEN ZUZENDARITZAKO MASTERRA (MBAE3)

2015-2016 ikasturtean sortu zen, UPV/EHUko Ekonomia eta Enpresa Fakultatean (Sarriko) ematen da eta Bizkaiko Foru Aldundiak babesten du. Haren helburua da prestakuntza integrala eta diziplina anitzekoa ematea enpresen sorkuntzaren eta zuzendaritzaren arloan zuzendaritza eta ekintzailatza gaitasunak eskuratu nahi dituztenei. 2025ean X. edizioa egin eta XI. edizioa hasi da. X. edizioan guztira 17 ikasle bertaratu ziren (9 emakume eta 8 gizon) eta XI. Edizioan, berriz, 12 ikasle (7 emakume eta 5 gizon).

MBAe3ko prestakuntza aurrez aurrekoa da. Gainera, ikasleei ekintzailatzako maila altuko graduondoko prestakuntzarako sarbidean erraztasun handiagoak emateko, MBAe3k eskaintza modular baten alde egiten jarraitzen du, eta, horri esker, ikasleek beren prestakuntza modu erosoagoan eta beren bizitza profesionalera egokituago egituratu eta antolatu ahal dituzte. Horrela, Ekintzailatza eta Enpresa Zuzendaritza Masterraz gain, MBAe3k Ekintzailatza eta Enpresa Zuzendaritzan aditu titulua eta Ekintzailatza, Finantzaketa, Ekoizpen eta Merkaturatzean Espezialista titulua eskaintzen ditu.

Hamargarren edizioan bost ekimen berritzaile landu dira. Horietako lau benetako proiektuak dira. Horietako bat ekimen teknologiko bat da, eta Zitek erakundeak eta beste erakunde kide batzuek azeleratuko dute.

Algaverso. Algaverso (www.algaverso.com) UPV/EHUren Deep tech bioteknologikoko spin-off bat da, Marina de Plentzia estazioan (PiE-EHU) egindako ikerketatik sortu dena. Handinahi handiko ekintzailatza proiektua da, ingurumen inpaktu handikoa. Gainera, enpresa berritzaile erradikala da, zientzia eta teknologia ezagutzan oinarritua (berrikuntza analitikoak, STI). Berrikuntza hori patente batek babesten du.

Monte Alto Editorial. Eskaripeko inprimatze ereduaren bidez lan teologikoak gaztelaniara itzultzeko, editatzeko eta argitaratzeko helburua du. Bigarren negozio ildoak Ed-Tech arloa da. Horren bidez, argitaletxeetako katalogoa prestakuntza ibilbide eta ildoko ikastaro bihurtuko du, gaztelaniaz prestakuntza egituratua eta neurriera egin daitekeena ahalbidetzeko.

Txoker. Sukaldaritzaren arloko talentua sustatu eta eremu gastronomikoen erabilera optimizatzea helburu duen start-upa, eragile ororentzako balioa sortu eta esperientzia berriak ahalbidetzeko. Sukaldaritzaren arloko profesionalak eta lokalak konektatzen ditu, sukaldaritzaren arloko komunitate jasangarria, bidezkoa eta arduratsua sortzeko.

IRU. Negozioa abiarazi duen ideia da gaixotasun kronikoak dituzten adinekoen jarraipen osoa egitea, adimen artifizialean oinarritutako plataforma teknologiko bat erabilia. Helburua da adineko pertsonen osasun egoera onari, gaitasun funtzionalari eta autonomiari eustea, eta, horretarako, hezkuntzaren eta alda daitezkeen arrisku faktoreen jarraipena egitea.

Euskera Plaza. Start-up honek mundu osoan zehar natura maite dutenentzat abentura esperientzia paregabea eskaintzen du; horretarako, uztartu egiten ditu, Karakorumeko toki birjinak eta ezezagunenak eta Himalaia mendikatea esploratzeko emozioa, eta, bestetik, murgiltze kultural osoa eragingo duten kirol berriak eta abentura. Komunitatearen parte hartzeari esker, bertan enplegua sortu eta jardunbide ekologiko berritzaileak sortzen dira, eta horrek eragin positiboa dauka pertsonengan zein ingurumenengan.

Laboral Kutxaren Enpresak Sortzeko programak, Gaztenpresak, Gaztenpresa-MBAe3 sariaren zortzigarren edizioa deitu du, MBAe3ko ikasleek aurkeztutako ekintzailatza proiektu onenak saritzeko. 2026ko lehenengo hiruhilekoan bost proiektuek lortu ahal dituzten sariak jendaurrean jarriko dira.

2. PROGRAMAK LANKIDETZAN

FINANTZAK ETA FINANTZA ZUZENDARITZA MASTER OFIZIALA

Finantzak eta Finantza Zuzendaritza Masterra Finantza Ekonomia II Sailak eta Enpresa Institutuak lankidetzan antolatua, UPV/EHUko titulu ofizial bezala ematen hasi zen 2007-2008 ikasturtean, baina lehendik eta formatu desberdinetan dagoeneko ematen ari zenez, guztira 25 edizio egin dira.

Enpresako finantza kudeaketaren arloko eta finantza merkatuetako ezagutzak etengabe eguneratzera bideratutako programa bat da, eta finantza erakundeetan nahiz edozein motako enpresen finantza sailetan ibilbide profesionala egin nahi dutenei zuzenduta dago.

2025ean, XVIII. eta XVII. edizioak eman dira egungo formatuan (2024-2025 eta 2025-2026 ikasturteak, hurrenez hurren), eta guztira 38 ikasle izan dira.

ENPRESA ZUZENDARITZA BERRIKUNTZAREN ETA INTERNAZIONALIZAZIOAREN IKUSPEGITIK UNIBERTSITATE MASTERRA

Ekonomia eta Enpresa Fakultatean (Sarriko) ematen da, Finantza Ekonomia II Sailak antolatu du UPV/EHUko Enpresa Institutuarekin lankidetzan eta FESIDEn babesa du. Master hori enpresan eta beste erakundeen administrazioan eta zuzendaritzan etengabeko eguneratzea eskaintzeko programa bat da, ikerketako azken joerak kontuan izanda.

Masterrak helburu bikoitza du: batetik, enpresako arlo desberdinetan espezializatutako ikertzaileak trebatzea, doktorego tesia egin dezaten trebakuntza amaitzeko; eta bestetik, trebakuntza zientifiko eta metodologiko sendoa eskaintzea, ikasleen ikerketa aplikatua egin ahal izateko. Graduatu berrientzat da, batez ere, enpresaren berrikuntza eta internazionalizazio arloetan sakondu nahi dutenentzat.

2025ean, XVI. edizioa egin da, 29 ikaslerekin; eta XVII. edizioa hasi da, 19 ikasle berriekin. Guztira, incoming students direlakoak aintzat hartuta, 25/26 ikasturtean 35 ikasle daude matrikulatuta. 2025eko uztailaren eta irailaren artean, master amaierako 23 lan defendatu ziren. Ikasle guztiek gaitur zuten, nota onekin, gainera. 2019ko urrian, titulazio horrek bigarren aldiz gaitur zuten Unibasq egiaztapenaren berritzea.

Informazio eguneratua webgunean kontsulta daiteke: <https://www.ehu.eus/eu/web/master/berrikuntza-internazionalizazioa-enpresa-zuzendaritzan-masterra-plan-berria>

ENPRESA ZUZENDARITZA, EZAGUTZA ETA BERRIKUNTZA DOKTOREGOA (99/2011 EDK ARAUTUTAKO DOKTOREGO PROGRAMA)

Enpresa Zuzendaritza, Ezagutza eta Berrikuntza Doktorego Programa (99/2011 EDk araututako doktorego programa) 2017an sortu zen Finantza Ekonomia II, Ekonomia Aplikatua I, Ekonomia Aplikatua IV, Finantza Ekonomia I sailek eta Enpresa Institutuak sustatuta; UPV/EHUko doktorego eskolan dago.

3. BEREZKO PROGRAMAK

Enpresa Zuzendaritza, Ezagutza eta Berrikuntza Doktorego Programa (99/2011 EDk araututako doktorego programa) 2017an sortu zen Finantza Ekonomia II, Ekonomia Aplikatua I, Ekonomia Aplikatua IV, Finantza Ekonomia I sailek eta Enpresa Institutuak sustatuta; UPV/EHUko doktorego eskolan dago.

Helburuen artean du enpresa zuzendaritza, antolakuntzako ezagutza eta enpresaren berrikuntzaren gestio arloko ikerkuntzan trebatzea. Era berean, aurrez aipatutako alorrei dagokienez, ikertaldeen baterako ikerketa prozesuak eta proiektuak garatzea, ikertzaileen baterako formakuntza, eta enpresen eta kanpoko beste eragile batzuen arteko lankidetzak du xede.

Enpresa Institutua doktorego programarekin lankidetzan aritzen da bertako ikasleen trebakuntza antolatzen eta doktoregaiak txertatzen Institutuko kideek garatutako ikerketa lerroetan.

2025ean, matrikulatutako ikasle kopurua 41 da.

<https://www.ehu.eus/eu/web/doktoregoa/enpresa-zuzendaritza-ezagutza-berrikuntza-doktoregoa/defendatutako-tesiak>

4 EZAGUTZAREN TRUKEA ETA DIBULGAZIOA

4. EZAGUTZAREN TRUKEA ETA DIBULGAZIOA

1. IKERKETA ARLOKO PRAKTIKA KOMUNITATEAK

Ekimen honen helburua da komunitate akademikoko pertsonak ezagutzak trukatea. Pertsona horiek interesa izan behar dute enpresari aplikatutako ekonomiarekin zerikusia duten gaien ikerketan. Enpresa Institutuak, Finantza Ekonomia II Sailak eta «Enpresa Zuzendaritza Berrikuntzaren eta Internazionalizazioaren ikuspegitik» doktorego programak bultzatzen dituzte komunitateak.

Bilera tematikoak egiten dituzte. Saio bakoitzak bi zati ditu; batetik, azalpen zati labur bat egiten du pertsona batek edo gehiagok; eta, bestetik, bertaratuek, nahi izanez gero, ezagutza eta/edo esperientziak trukatzeko dituzte.

2025ean bi komunitate ospatu dira, beraietan online parte hartu ahal izan delarik, fisikokiz gain:

“Crisis de replicabilidad de artículos científicos y soluciones de ciencia abierta”; Aitor Marcosek emana (2025/03/07)

“Cómo afectan las capacidades y el nivel tecnológico de la PyME en su respuesta ante las crisis”; Carlos Fongek emana (2025/11/28)

Biak ikus ahal izan dira online zein aurrez aurre.

IKERTZAILE BISITARIAK

Enpresa Institutua hainbat unibertsitatekin lankidetzan aritzen da ezagutza trukatzeko, eta aintzatetsitako ikertzaile gonbidatuak hartzen ditu Institutuko ikerketa jardueran ari daitezen.

Aurten honako hauek egin dituzten ikerketa egonaldiak:

Carlos Fong Reynoso; Guadalajarako Unibertsitatea (Mexiko), ikertzaile bisitaria, 2025/8/1 - 2026/7/31.

Manuel Plana Farrán, Lleidako Unibertsitatea, ikertzaile bisitaria, 2025/04/1 - 2025/07/1.

Adriana Ruiz, Mexikoko Unibertsitate Nazional Autonomoa, tesia egiten ari den doktoregaia, 2025-06-23 - 2025-07-15.

Irina Salguero Rodriguez, Iñaki Periañez eta Julián Pandoren doktoregaia, 2024ko urtarrilaren 22tik tesia amaitu arte.

3. HITZALDIK ETA IKUSTALDIK ENPRESETARA

Enpresa Institutuak lan aktiboa egiten du hitzaldiak, jardunaldiak eta enpresen bisitak antolatzen; horrek esparru akademikoaren eta profesionalaren arteko hurbilketa ahalbidetzen du, bai eta institutuak sustatutako jardueretan parte hartzen duten pertsonen eta enpresa eragile garrantzitsuen arteko ezagutza trukea egiteko ere. Jardueren artean, honako hauek nabarmentzen dira:

HITZALDIK / TOPAKETAK ENPRESAREKIN

1. **Ioritz Orrantia Rodrigo, Rural Kutxako**, Bizkaiko Banka Pribatua Saileko arduraduna, "Asesoramiento y orientación al cliente" (2025/01/14)
2. **Ekaitz Apraiz eta Diego Valdivieso, BISUBI Fundazioko**, zuzendari estrategikoa eta zuzendari operatiboa, "Gastroutopia: El futuro ya está servido" (2025/01/17)
3. **Tomar Gigolashvili**, sortzailea eta zuzendari exekutiboa **Ositos Edible Cocktails**, "Emprendimiento y cómo crear marcas disruptivas en la industria de experiencias comestibles", (2025/02/07)
4. **Oscar Martínez Sáenz, Norbolsa S.V**, enpresako zorroen kudeaketako arduraduna, "Aplicación práctica a la Gestión de Carteras" (2025/2/7)
5. **Andrés Sendagorta, SENEReko presidentea**, (2025/02/14)
6. **Javier Gutierrez Castellanos, Iberdrola SA**, enpresako **enpresako Kapital Merkatua eta Finantza Arriskuen Kudeaketa.**, Saila, "La gestión del Riesgo del Tipo de Cambio en Empresas" (2025/2/28)
7. **Rosa Carabel, Eroskiko** zuzendari exekutiboa, "Gobernanza del dato y analítica avanzada en Eroski" (2025/03/14)
8. **Delio Díaz. Ilunion Retail y Comercialización.** arloko zuzendari nagusia. Ilunion: una forma diferente de hacer empresa.
9. **Javier Serna, Biskay Consulting**, Seguros y Asesores Financieros enpresako bazkide zuzendaria, "Planificación de la Jubilación" (2025/04/29)
10. **Fernando Aguirre, HAWK Biosystems**, enpresako zuzendari exekutiboa, "El reto de emprender en Deep-tech" (2025/04/30)
11. **Xabier Cros**, Across The Shopper (2025/5/9)
12. **Ion Armentia, Diaphanun**, enpresako bazkide zuzendaria, "Innovación en el Sector Financiero" (2025/05/13)
13. **Jon Aresti Bengoetxea, ELKARKIDETZA EPSV**, enpresako inbertsioen zuzendaria, "Sistema de Pensiones: situación y retos" (2025/05/21)
14. **Enrique Carrillo**, Managing Partner, **Meridiana Family Office (Miami, EEUU)**, "Jornada de Banca Privada Internacional" (2025/05/26-27)
15. **Santiago Galletero Sepúlveda, Norwealth Agencia de Valores**, enpresako bazkidea, "Gestión de SICAV's" (2025/06/5)
16. **Iñigo Peña, Valor Óptimo**, enpresako bazkide zuzendaria, "Asesoramiento y Planificación Financiera" (2025/06/9)
17. **Alexander Herranz**, berrikuntza zuzendaria **S&M Services** enpresan Blockchain azpiegituraren arduraduna **Alastrian**; jardunaldia: "Manipulación de Mercado en Criptoactivos: Revalorización extrema con mínima liquidez" (2025/06/19)

4. EZAGUTZAREN TRUKEA ETA DIBULGAZIOA

18. **Ixone Ingunza Loizaga**, **Gestamp** (2025/6/20)
19. **Sergio Mur**, Hoplos enpresako bazkidea, "Seminario aplicado de trading" (2025/9/15-16)
20. **Alfredo Muñoz**, Merkataritza Zuzenbideko irakaslea UCMn eta Legal Counsel Tritemius enpresan, "Tokenización de Activos Financieros" (2025/9/19)
21. **Emiliano Lopez Atxurra**, **Petronore**ko Presidentea (2025/09/26)
22. **Ines Monguilot**, **Kutxabank Seguros**, enpresako kontseilari delegatua, "Medios de Pago Digitales. Introducción, situación y tendencias" (2025/10/17)
23. **Asier Vitoria**, **Gureak** enpresako zuzendari nagusia (2025/10/24)
24. **Santiago Galletero Sepúlveda**, **Norwealth Agencia de Valores**, enpresako bazkidea, "La gestión de Renta Fija: una visión práctica" (2025/10/31)
25. **Josu Ugarte**, **Schneider Electric Iberia**, enpresako presidentea (2025/11/07)
26. **Rogelio Pozo**, **Azti** enpresako zuzendari nagusia (2025/12/12)

ENPRESETARA IKUSTALDIAK

1. Nauterra (lehengo Calvo) (2025/01/12)
2. Inditex (2025/01/27)
3. Estrella Galicia (2025/01/27)
4. Torre BAT (2025/02/09)
5. Consejo Regulador D.O. Navarra (2025/10/11)
6. Bodegas Otxoa (2025/10/11)

